

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semenških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 24.

V Ljubljani, 19. decembra 1889.

Letnik II.

Ob koncu leta.

Z današnjo številko sklene „Domoljub“ svoj drugi letnik. Umen gospodar pogleda ob koncu leta nazaj ter pomisli, kako je v preteklem letu delal in gospodaril in ali si je kaj pridobil. — Ko je „Domoljub“ pričel izhajati, omenjal je, da bo branil in zagovarjal med ljudstvom trojni dom: katoliški, slovenski in avstrijski dom. In to mirno zavest ima ob koncu družega letnika, da je izpolnoval svojo dolžnost vsikdar odločno, dosledno in vstrajno; nikdar ni gledal ne na desno, ne na levo; hodil je svojo ravno pot, katero je spoznal, da je prava. Da je pri tem zadel ob nasprotnike, to ni nič nenavadnega, tako je moralo priti. Nasprotniki so začetkoma hoteli „Domoljuba“ prezreti; ni se jim vredno zdelo ozirati se na to, kar ta „zakotni listič“ piše, a ko so spoznali, da to ne gre, da se list čedalje bolj širi, tedaj so ga jeli strastno napadati, a „Domoljub“ je brez strahu vsakemu povedal, kar mu je šlo po pravici in resnici. — Toda prijatelj ima „Domoljub“ še veliko več, prijatelj med prostim ljudstvom, ki ga radi berô in v obilnem številu naročajo. Zadel je na pravo struno narodovo in zato njegov glas prijetno odmeva med ljudstvom. In to „Domoljubu“ daje pogum, da miren zre v prihodnost ter vesel vabi Slovence, da naj si ga obilno naročajo, zakaj kolikor bolj bo list razširjen, toliko več bo koristil, ker bo mnogim donašal mnogo raznovrstnega, poučnega in kratkočasnega berila. — Pripravljenih ima „Domoljub“ raznih po-

vestic, daljših in krajših, dogodbic poučnih in kratkočasnih, šal, ugank, smešnic itd., torej bo lahko vstrezal raznovrstnim željam svojih naročnikov. Pisal bo tudi zanaprej prav po domače in trudil se, da ga bo lahko razumel vsaki priprost bralec. Hodil bo tudi v prihodnje isto pot, kakor doslej. Budil bode v srcih Slovencev ljubezen do katoliške vere, do materine slovenske besede in vdanost do presvetlega cesarja; klical bode domoljube na delo za vero, za dom, za cesarja. Kmeta, rokodelca in sploh delavca bo zagovarjal proti krivičnim bogatinom, a ga tudi vabil, da naj bode skromen in varčen, kakor so bili njegovi očetje. — „Domoljub“ bo pa toliko bolj uspešno spolnoval svojo nalogo, kolikor več naročnikov se mu bo oglasilo.

Kdor ima za branje malo časa in ne veliko denarja za časnike, pa bi vendar rad saj splošno vedel, kaj se po svetu godi, poleg tega si pa še želel kako povestico, dogodbo, smešnico, ob enem tudi kak pripraven nasvet za gospodarstvo, tak naj si vsak naroči „Domoljuba“. Za 80 kr. bo imel časnik celo leto, ki mu bo pripovedoval, kaj posebno novega se godi po svetu.

„Domoljub“ naj res postane „zakotni listič“, to je: razširi naj se tako, da ga bo najti v vsakem kotu po slovenski domovini. V tem smislu naj blagovoljno delujejo vsi prijatelji „Domoljubovi“, katerim želimo prav vesele božične praznike in prav srečno novo leto!

Kaj je novega po svetu?

Državni zbor je začel svoje seje dné 3. decembra. Minister za finance ali denarstvo je predložil državni proračun za l. 1890. Potreb bo imela država čez 545 milijonov goldinarjev, dohodkov pa 546 milijonov, torej bo ostal v blagajnici blizo en milijon gold. To je veselo slišati, da ni primanjkljeja, a je tudi že zadnji čas, zakaj davki so tako neznosni, da mora država, ako hoče ohraniti kmeta, kmalu preosnovati davke ter ne le ubogemu kmetu, ampak tudi bogatinu odrediti primerni davek. — Minister-predsednik Taaffe je naznanil v zbornici, da hoče vlada tudi zanaprej s pomočjo večine državnih poslancev delati na to, da se sporazumejo med seboj ljudstva, posebno Nemci in Čehi. Iz teh besed sklepajo, da so se povoljno rešile obravnave med vlado in desnico. Ker pa tudi slovenski poslanci spadajo k desnici, ki bo vlado podpirala, radovedni smo, kaj bodo zato prejeli od vlade za slovensko ljudstvo. — **Gospodarka zbornica** se snide 19. t. m., volili bodo med drugim odbor za premembo šolskih postav. — Umril je na Dunaju knezonadškof in kardinal Ganglbauer. Bil je star 72 let. — Knezonadškof in kardinal v Pragi je izdal pastirsko pismo, v katerem svari vernike, naj se ne družijo s ljudmi, ki povečujejo krivoverca Hus-a in nabirajo med katoliki denar, da mu postavijo spomenik, ter poudarja, da ga ni pravega rodoljubja brez ljubezni do Boga. — Na **Dunaju** je slovesno obhajalo letni

občni zbor katoliško šolsko društvo. Predsednik je potožil, da vlada prav nič ne stori za versko šolo in pravi: **Ako se hočemo katoliki rešiti, moramo združiti vse svoje moči, zbrati moramo katoliško ljudstvo pod zastavo križa.** Slavni Anglež Sullivan pravi: **Brezverska šola je največja nesreča, ki more zadeti kako ljudstvo; nemški minister protestant je rekel leta 1879: Vera mora biti jedro vse ljudske vzgoje.** In papež Leon XIII. pisal je škofu v Lusiano: **Stori vse, kar moreš, da pridobiš mojim otročičem v Lusijani katoliško šolo.** Šolska soba je bojno polje, kjer se bo odločilo, ali bo človeška družba krščanska ali paganska; šolsko vprašanje je vprašanje za življenje in smrt. Tudi Slovenci ne smemo nikdar nehati tirjati verske katoliške šole za svojo dobro mladino. — V **Zagrebu** so pri mestnih volitvah zmagali neodvisni meščani ter s tem si zagotovili večino v mestni zbornici. Torej ima tudi Hrvatska še nekaj mož, ki nečejo vklanjati svojih kolen pred vsemo-gočnim banom, ki na hrvatske stroške Madjarom pot pripravlja v lepo hrvatsko zemljo. — V **francoski zbornici** je prijatelj delavcev, katoliški poslanec grof de Mun predložil več predlogov za varstvo in podporo obrtnikov, rokodelcev in delavcev. — Odstavljeni **braziljanski** cesar je prišel v Evropo; pokojnino svojih upornih podložnikov je odločno odklonil. — Komaj so dobili v mestu **Rimu** brezverci mestno blagajnico v roke, že so jo tako čisto po-

Listek.

Ozdravljena.

Pri odprtem oknu sedi mlada mati. Hiti vrteti šivanko med prsti, z desno nogo pa ziblje zibel na tleh. Zdaj ji obtiče oči na šivanji, zdaj na zibelki, zdaj zopet na mimogredočem človeku. Časih tudi izpusti iz ust kake glasove, kakor:

Aja — tutaja,
Tonček pa aja ...

A to le takrat, kadar dete začne ihteti. Kdo bi je imel vedno v naročji, ko je toliko dela?

A vendar ti glasovi mlade matere niso bili veseli. Kolikorkrat so se ji oči ustavile na zibelki, vselej je povsila glavo in mrak se ji je vlegel na obraz. Kaj pa še le ustnice! Nikdar se niso nasmajale otročjemu obrazku. Kako dobro dé otroku materin nasmeh! Ali Tonček ne vidi smejočih se ustnic materinih. Ni jih mogel. Dete je oslepelo. Odtod materina otožnost.

Ali mati ne obupa. Prosila je, molila je, zdihovala je, upala je.

Nesla je dete k okrajnemu zdravniku. Poskušal je mnogo; ali nazadnje je dejal, da je otrokova očesna bolezen neozdravljiva.

Mati pa je le upala. Oh, če mi nikdo ne more pomagati, Mati božja bo pomagala.

Tako je mislila, tako je upala, tako je prosila Žerávka.

Ali misel ni postala beseda, beseda ne dejanje. Vsi so pomilovali Žerávča, a pomagati jim niso mogli.

In vendar! Marija bode pomagala.

„Tone, veš kaj, pojmo na božjo pot k Materi božji dobrega sveta. Ne morem si misliti, da nama ona ne bo pomagala.“

„Le, Reza!“ odgovori Žerávec svoji ženi.

* * *

Žerávec je bil delavec, ki je hodil delat v „fužine“. Ko si je prihranil toliko denarja, da se je upal preživiti sebe in družino, oženil se je. Sezidal je malo hišico tam ob robu bližnjega gozda, prikupil dve njivici in Reza mu je prinesla k hiši malo oprave, kravico in delavne roke. Bila je šivilja.

metli, da ne morejo več zmagovati rednih troškov, in da mesto pride na boben, ako vlada ne prihiti na pomoč z izredno podporo. Na tisoče delavcev se potika brez dela po mestu, kamor so jih privabili

prevzetni brezverci z namenom, da bi mestu Rimu tudi na zunaj vzeli papeževo podobo. Krivični denar nima teka. Prokletstvo bo težilo Rim, dokler se mesto ne vrne pravemu gospodarju, papežu.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Pri občinski volitvi v Vipavi je bil za župana izvoljen g. Karol Mayer, svetovalci so: A. Hrovatin, Jos. Žvokelj, Janez Može iz Vipave, J. Tomažič iz Samobora, Mat. Kobal z Vrhpolja, A. Krdela iz Dupelj in J. Zurk z Gradišča. — Vsi duhovni Semiške dekanije so poslali g. dr. Mahničju zaupnico v Gorico; odgovoril jim je, da je vesel, ker vidi, da resnica čedalje bolj prodira in zmaga. — V Št. Vid nad Ljubljano pride kot učitelj gosp. Jos. Janovski. — Dne 24. novembra so v Polici na Dolenjskem blagoslovili nov tabernakelj in dva stranska oltarja. Cerkveno opravilo je opravil ribniški dekan, častni kanonik g. M. Skubic, kot ondotni rojak. — V Moravčah so 2. decembra z veliko slovesnostjo pokopali blagega kapelana pok. Lovrenca Oblaka. Pričujočih je bilo 16 duhovnov; slovesno črno mašo je peval Cerkljanski župnik čast. g. A. Golobič; govoril je cerkveni govor gvardijan Kamniški o. Konst. Luzner, pokopal je svojega ljubega kapelana domači dekan č. g. Tom. Kajdiž. Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. Moravčanom pa želim enakega naslednika. — Pred porotniki v

Ljubljani je bil obsojen 26letni Jakob Kranjec iz Bukovice zaradi požiga na 18 let težke ječe s postom vsaki mesec in temnico vsako leto dne 8. septembra; Janez Hafner iz Vodice je bil zaradi uboja obsojen na 4 leta težke ječe s postom vsaki mesec. — V Trbovljah je delavec Miha Zupančič prišel pod vlak, naložen z ogljem, ki ga je popolnoma strl. — V gradu na Brdu je umrla dekla, ki je skoro 70 let služila vedno pri eni hiši; stara je bila 94 let. — Gosp. F. Pavlin je prestavljen iz Kroke v Kamno gorico in g. Ivan Volk iz Čemšenika na Trebelno. — V Idriji so zaprli rudniško šolo, ker so se med šolsko mladino prikazale ošpice. — Umrl je v Dobu 9. decembra župnik gosp. Leop. Albreht. Ko je bil zjutraj že napravljen za sv. mašo, oslabil je in še isti dan ugasnil. Bil je rojen l. 1820 in je bival v Dobu 22 let. Bog daj dobro vrlemu možu! — Na sv. Barbare dan našli so v Podkrajju pri Postojni v ogljarnici „Stara preska“ posestnikovega sina Janeza Puca mrtvega. Najbrže je končala hudobna roka mlado življenje. — Kot deželni okrajni zdravnik pride na Vrhniko g. dr. Janko Marolt. — Prestav-

Zdaj mu ni bilo treba hoditi v „sužine“. Nekaj je imel dela doma, nekaj pa je hodil sosedom v „dnino“. Žerávca (tako so ga klicali po očetu) najel je vsak rad, ker je bil priden in zanesljiv delavec. Kar pa mu je preostajalo časa, rezljal je iz lesa kipe svetnikov in druge take podobe, kar ga je veselilo že od mladih nog.

Bog jima je dal jedinca. Ali Tonček je bil slep in to je grenilo Žerávceva ure življenja. Vesela sta bila sicer malega Tončka, ali vendar je bilo to veselje pomešano z grenkim žolčem. Slep biti — to je hudó. Sam biti — že gre, ali sam biti in slep biti — gre težko.

Toda Žerávca se odpravita na božjo pot k Materi dobrega sveta. Nihče ne vé svetovati — Marija bode svetovala.

V torbico kruha in suhih hrušek, v kočijico pa Tončka in — hajd na pot.

Daleč je, daleč, ali tako lahko se je hodilo — še laže pa peljalo. Saj so šli k Materi božji dobrega sveta.

Že se vidi cerkva. Kmalu se bode videla milostljiva Mati božja . . .

Na tleh pred oltarjem kleči mlada mati z detetom v naročji. Na oltarji sedi na tronu Mati božja z Jezuškom v naročji. Zadaž za mlado materjo kleči mož v iskreni pobožnosti. In žena moli tako zaupljivo:

Oh, Mati božja Marija, moja jedina tolažba! Usmili se mene, uboge revice! Vém, da nisem vredna, biti Tvoja hči. Grešnica sem. Toda Ti si pribežališče grešnikov. Ne zaslužim biti uslišana. Toda Ti si Mati usmiljena, devica modra, Ti mi svetuj, Ti me razsvetli. Ne prosim Te čudeža, prosim Te le dobrega sveta za moje slepo dete . . . O Marija, Tvoje ime bodi česčeno, moja prošnja bodi uslišana . . . Oh, saj vém, da me bodeš uslišala, prepričana sem, da me uslišiš! . . .

Tako je molila in prosila poluglasno mlada žena. Mož se je sklenil ž njenimi besedami.

Bilo je to že na večer. Nekak skrivnosten mrak se je razgrinjal po cerkvi. Še sta šla trikrat božjepotnika po golih kolenih okrog oltarja in vsakokrat se je čul v nabiralnici cvenk darilca, ki je klical usmiljenje z oltarja. — Zadaž v mraku pa je stala še druga možka podoba. Zamišljeno je zrla v ime-

ljeni so gospodje: J. Oblak iz Škofje loke v Zire, g. Valentin Bernik iz Mošenj v Komendo, gosp. F. Gornik iz Komende v Moravče. — V Smledniku je bil 8. t. m. blagoslovljen prenovljeni tabernakelj. Slovesno cerkveno opravilo je izvršil mil. g. prelat dr. A. Čebašek, ki je kot smleški rojak dobrotljivo plačal tudi stroške za novo napravo. — Presvetli cesar je daroval frančiškanskemu samostanu v Kamniku 300 gld. za poprave v cerkvi in samostanu.

Trnovo na Notranjskem. Naša dekliška šola „ubogih šolskih sester“ prav lepo napreduje; v dveh razredih šteje blizo 90 učenk. Kapela samostanska je na novo pobarvana in deloma slikana. Lep križev pot napravljen po dobroti g. Valenčiča je bil dne 21. novembra blagoslovljen. — Letina je pri nas posebno slaba. Boljši kmetje bodo imeli živeža komaj do Božiča, bolj revni pa že sedaj kupujejo. Posebno Berkini, naši hribovci, so veliki reveži. Upamo, da bodo naši župani na višjem mestu opisali žalostno stanje ljudij ter jim izprosili kaj pomoči. Naj bi tudi deželni poslanci kaj storili v tem oziru. Več sto ljudij šlo je od nas na tuje, v Bosno, Srbijo, Rumunijo, da bi si čez zimo kaj prislužili. Tožijo pa posebno, ko se vrnejo, kako uboge delavce po svetu sleparijo in žulijo judovski in krščanski brezverski agentje.

Celje. Nova „Spodnje-štajarska hranilnica“ ali „šparkasa“, ki je začela poslovati pred štirimi meseci, napreduje lepo; do konca novembra je 512 vložnikov vložilo denarja za 211.617 gld. 6 $\frac{1}{2}$ kr., vrnilo

se je pa samo 7662 gld. 55 kr.; hranilnica je že 328 strankam izposodila 201.255 gld.; samo v mesecu novembru je 147 vložnikov vložilo 55.689 gld. 73 kr., a vzdignilo samo 5 v znesku 1136 gld. 11 kr., premoženje je toraj narastlo za čez 54 tisoč gld. V staro „nemško“ hranilnico se je meseca novembra vložilo 92.476 gld. 10 $\frac{1}{2}$ kr., vzdignilo 84.268 gld. 55 kr., premoženje je toraj narastlo le za 8.207 gld. 55 $\frac{1}{2}$ kr. — Pred porotniki so stali: Jože Zemljic iz Móravec blizo Ljutomera je kot nepoboljšljiv tat lani pokradel čez 300 gld. vredne obleke, perjadi, denarja itd.; prisodili so mu hude ječe 6 let, in pozneje ga smejo poslati v prisilno delavnico, ker je že do zdaj bil pod policijskim nadzorovanjem, star je pa še le 21 let. Aleks Vodeb je dvakrat že bil tožen zavoljo ponarejanja denarja; zadnji čas je svoje „delo“ opravljal v kostenjaku na grobišču pri sv. Vidu blizo Šmarja, tam koval desetice in dvajsetice, s tem si pa prislužil hudo ječo tri leta in vsaki mesec po enkrat post. Gašpar Orehovec je svojemu sinu spustil rudečega petelina na streho, za to prijaznost bo „kašo pihal“ ves čas svojega življenja. Franc Cizerl si je zadavil otroka, in sebi priskrbel stanovanje v hudi ječi skoz deset let. — Umrl je č. g. Marko Glaser, častni kanonik in župnik pri sv. Petru blizo Maribora; letos dne 6. maja je preteklo 60 let, odkar je postal duhovnik. Počivaj v miru, duša blaga!

Dobrna. V Celji izhajajoči nemškoliberalni časnik z dne 8. decembra svojim bralcem pripoveduje, da

novana božjepotnika. Ko se ta dva umakneta iz cerkvice, stopi za njima tista močka podoba.

Bil je to človek visoke postave in modrega obraza.

Prijazno popraša Žerávko, zakaj je prosila tako prisrčno Mater božjo. Žena mu razloži svojo težavo.

Jaz sicer ne verujem v Mater božjo, toda pomagati vama hočem, kar morem.

Tako odgovori naposled neznani tujec.

Ženi z detetom pa se veselja zažari obraz.

„Oh, saj sem vedela, da bo Marija pomagala“, obrne se polna veselja do svojega moža. Tako zupanje je imela do Matere božje. Mož pa nekako začudeno gleda neznanega tujca.

„Prinesite mi dete jutri v óno-le gostilno, koder stanujem.“ Tako deje še neznanec in odide v gostilno.

Žerávca odideta za njim. V gostilni izvesta, da je neznani tujec neki viši zdravnik, ki slovi daleč kot izvedenec in učenjak. Zdaj je na popotovanji in se je ustavil tukaj za nekaj časa, ker se ta kraj odlikuje po svoji lepoti, zdravem podnebj in zanimivi zgodovini.

Zdravnik si drugo jutro ukaže prinesiti slepo dete v svojo sobo. Nekoliko opazovaje, spozná takoj, da so oči otrokove ozdravljive. Pové torej Žerávce, da bode poskusil otroka operirati (ozdraviti).

Naroči si posebno sobo. Vsa okna so se morala trdo zapreti in zadelati, da je bila popolna tema v sobi. Žerávec drži otroka v naročji, óna pa drži glavo. Zdravnik pripravi svoja orodja (nožke, škarije itd.) in reče: „Zdaj pa pri miru!“ Kako je zbijalo takrat v srci očetovem, kako še le toliko v srci materinem! „Cek, cek!“ je dejalo nekaj dvakrat in — delo je bilo končano. Pa kako?

„Čestitam vam! Dete je zdravo!“ reče zdravnik Žerávcu in mu podá roko.

Kdo bi mogel popisati veselje in hvaležnost Žerávcev? Samega ginjenja nista mogla priti do besede. Dete je sicer jokalo in ihtelo, a ko mu zdravnik opere oči, zaspalo je naposled.

„Oh, saj sem vedela, da bode Mati božja pomagala“, ponavlja ginjena žena.

Zdravnik še naroči, kako morata ravnati kake tri tedne z detetom in jima zatrdi, da bode dete v enem mesecu imelo popolnoma zdrave oči. Potem

se v ovokrajnej „dolini“ (?) nahaja cerkev sv. Nikolaja ter da je imenovano poslopje pred sto letmi bilo „razpadu blizo“ (?) in da ga je zavoljo tega (?) gosposka ukazala podreti, potem pa da so isto takrat „zopet“ popravili (?) in da smo letos prvo adventno nedeljo „na Dobrni“ (?) imeli cerkveno slovesnost, katera je bila neke vrste puntanje (!) ali „demonstracija zoper spomin Jožefa II.“ — K omenjenim neresničnim besedam celjskega lista je neki bralec opomnil: „Tako-le je plačilo sveta!“ Pač res. Koliko skrbij, koliko potov, koliko truda je bilo treba, vse se je delalo z najboljšim namenom, in naposled pride človek s kosmato vestjo ter svoje obrekljivo pero namoči v lužo, prevrača resnico, čeravno je na podlagi dobrega vira bil sam prepričan, da on ni napisal resnice. Kaj pa je bilo? V obližji našem na prijaznem slemenu tik vrha Puhljáka stoluje cerkev-podružnica, posvečena sv. Nikolaju. Starost poslopja ni znana, pač pa to, da je pred stoletjem bilo v številu onih cerkev, ki bi se morale odpraviti vsled nam sedaj živečim ljudem skoro nerazumljivem ukazu onodobne vlade. V tukajšnji dekanovini razrušili so sedmero podružnic, in sicer blizo Novecerkve: tisto sv. Katarine v Lembergu, sv. Janeza Krstnika na Visárjah, sv. Tomaža v Lendéku, a pri Vojniku: sv. Nikolaja blizo Ljubéčne, sv. Tomaža, sv. Marjete, Device Marije na Gori. Tudi cerkev sv. Nikolaja blizo Dobrne bi morali odstraniti, njene zvonove izročiti, da se prelijejo v boljše zvonilo v zvoniku pri Novicerkvi, ostali predmeti pa da pri-

padejo novoustanovljenima farama: Vrankolje in sv. Jošt. Podobne razmere bile so tudi po drugih krajih. In sedaj „pravicoljubnemu“ celjskemu časniku, kdor hočeš, veruj, da so vse dotične cerkve bile tako slabe, da bi se razpadle sicer same od sebe. Tedanji župnik na Dobrni, Perkau, je gospodsko prosil, naj bi za cerkev sv. Nikolaja preklicala izdani ukaz. Tistokratnji dekan, vitez Jakomini, pa ni maral čakati na odgovor od strani deželne vlade glede prošnje župnikove ter je prišel, da bi, kakor to v takih slučajih cerkvena določila določujejo, poslopje „ekssekriřal“, t. j. onesvetil ali „cerkvi odvzel žegen.“ Tu bodi vpleteno nekaj, kar v farnej knjigi, kakor je pisalec teh vrstic zvedel iz zanesljivega vira, zapisano ni. Samo med ljudstvom živi govorica, da okoličani niso dekana pustili v cerkev. Žena mežnarjeva, tako je dopisniku znal praviti neki 86 let stari mož, sedaj že v večnosti, „mežnarica“ je baje celo mislila, da bo „žegnov oropala“ dekana, odvzela mu duhovništvo ter mu je na podlagi svoje „vere“ privezala na glavo ženski robec, rutico. Da pa dekan vendar-le opravi svojo, kakor je sodil, dolžnost, je za drugokrat poklical vojaško podporo. Ko je oddelek vojakov dospel, in opazivši, da cerkev branijo ženske, so se junaki obrnili in odšli. Za nedolgo potem je gosposka župniku poslala odgovor, s katerim je pravdi storila konec in dovolila nadaljnji obstanek cerkve. Ista je do najnovejšega časa stala na zemljišči, ki je bilo lastnina soseda Kranjca. Dobrotljivi lastnik je selišče podaril cerkvi. Lice še dandanes močnega poslopja,

odide v svojo sobo in strogo naroči sobarici, da danes ne sme nihče k njemu.

Ko sta se Žerávca zahvalila v cerkvi Materi božji za ljubo detečje zdravje, hotela sta še jedenkrat k svojemu rešitelju-zdravniku. Zakaj zjutraj se nista mogla zahvaliti, kakor bi se bila rada, samega iznenadenja in ginjenja. Tudi še nista poprašala za račun. Toda zdravnik je že poprej naročil sobarici, da reče božjepotnikoma, da ju ni treba skrbeti za račun.

Tako je torej odšla Žerávčeva družina na svoj dom.

Kako drugače je bilo zdaj pri Žerávčevih. Vse zdravo, vse veselo, vse hvaležno. Ljudje so jim hodili srečo voščiti, da jim je bila Mati božja tako milostljiva in je poslala svojega angelja, kakor je nekdaš Bog poslal Tobiju angelja Rafaela, da mu je oči ozdravil.

Žeravec pa je sklenil še na poti proti domu, da bode napravil za spomin lepo podobo na ta milostljivi dogodek.

In res se je je lotil takoj, prišedši domov. Prav zeló se je potrudil, da bode lično izdelana.

Nekega dné prihiti naenkrat iz svoje delavnice v sobo, koder je sedela žena pri oknu in šivala kakor zmerom. A zdaj ni bilo žalostnih glasov iz njenih ust in ne otožnih potez na njenem obrazu. Kako tudi? V zibeli je ležal Tonček in se smejal tako ljubko, kakor le kaj! Gledal je mater, ki se je tudi držala na smeh. Veselega obraza izpregovori tudi oče, položivši izdelano podobo pred ženo:

„Poglej jo, Reza! ali ni lepa?“

In res je bil okusno izdelan kip Matere božje.

Kar nekaj zaropoče pred hišo. Gosposk voz se ustavi pred vratmi. Iz voza stopi gospod visoke postave. V tem hipu je v hiši.

Sevéda takoj spoznajo prišleca. Zopet je bilo novo veselje pri Žerávčevih.

To je bilo dober mesec po božji poti.

„No, ali je dete zdravo, kakor sem rekel?“

„O, je, je!“ odgovarjala sta oba Žerávca kmalu. In jameta se zahvaljevati.

Naposled prime Žeravec novo izgotovljeni kip in ga ponudi zdravniku za spomin.

Zdravnik ga sprejme in pristavi slovesno:

bilo je pač že precej borno. Da se isto ozaljša, to je bila stara želja vsakega farana. Prvi, ki je za olepšanje v gotskem zlogu zidane hiše Božje omislil 100 gld., bil je sedaj že pokojni Šentočnik; cerkveno predstojništvo privarčevalo je 150 gld.; zdaten znesek sporočil je rajni Potočnik; pridružila se je vrsta drugih dobrotnikov. Ti so omogočili, da se je poslopje letos primerno popravilo. Prenovili so imenito glavni oltar in položili nov tlak. Iz velikega oltarja odstranili so dosedanjo sliko ter jo nadomestili s kipom, ki sta ga na Tirolskem oskrbela darežljiva kmeta Korenak in Stancelj. Popravo križnega pota omislile so vrle dekline sestre Rihtar. Ostali radodarni farani pomagali so prostovoljno z denarjem in vožnjo. Vseh potroškov se je nabralo za čez tisoč goldinarjev.

Koroško. V Beljak je prestavljen okrajni glavar dr. Herman; upati je, ker zna nekoliko slovensko, da bodo ljudje z njim zadovoljni. — Izpod Pere pri Črni toži neki dopisnik o slabih časih in navaja tudi vzroke, ko pravi: Mnogo jih je, ki jim ni za Boga, ne za cerkev, ne za božjo službo. Tako se med priprostim ljudstvom širi nevera in nemškuta-

rija, žalosten sad liberalizma, ki preti ugonobiti naš nekdanj poštenu in verni slovenski narod, ako se mu ne ustavimo z vso sveto gorečnostjo. Žalostno je tudi, ker se na kmetih množijo divji zakoni; koliko žalostnih nasledkov imajo za vsako občino, to vsak vé; ljudje to najbolje povedó rekoč: Bolje je sedem volkov v soseski, kakor en sam divji zakon. — Tudi na Koroškem čutijo Slovenci, kako potrebno bi jim bilo politično gospodarsko društvo, kjer bi se razgovarjalo in tudi kaj storilo za ubogega kmeta. — V Globasnici je premotil z grožnjami in obljubami učitelj Cenkl odbornika krajnega šolskega sveta, da so sklenili: Globaška šola ostani nemška in krajni šolski svet je zadovoljen s sedanjo šolsko uredbo. — Blizo tega kraja se je tudi učitelj na glas smejal v šoli, ko so mu otroci povedali, da morajo po naročilu duhovnika pozdravljati popotnike z besedami: Hvaljen bodi Jezus Kristus! in jim rekel, da naj pozdravljajo, kakor hočejo. — Željno pričakujejo koroški Slovenci, ako bodo v državnem zboru poslanci res spremenili volilni red za Koroško ter s tem pripomogli pravici do zmage.

Cerkev in šola.

„Dom in Svet.“

Ta časnik izhajal bode zanaprej vsak mesec enkrat na dveh polah in stane samo dva goldinarja za celo leto. Izdaja ga naš trudoljubivi, vsestranski vspešno

„Vidva se imata zahvaliti Materi božji, da sem ozdravil detetu telesne oči, a jaz se ji imam še bolj zahvaliti, ker mi je ozdravila dušne oči. Bil sem dobro vzgojen v mladih letih. V dijaških letih pa sem zapravil vso vero. Zato sem vama dejal takrat, da ne verujem v Mater božjo. A ko sem gledal vajino zaupno molitev, tedaj sem spoznal, da vama je res Marija namenila ravno mene za angelja, ki naj ozdravim vajinega sina. Ko sem vaju gledal v cerkvi, tedaj sem se spomnil svoje matere in otročjih let in od takrat mi ni mirovala vest, dokler se nisem zopet oklenil jedinozveličavnih nauk sv. katoliške cerkve. In zdaj sem zopet srečen. Ali torej niso bile moje dušne oči še bolj potrebne zdravja, kakor otrokove telesne oči? — Bog vas obvaruj!“

In prišlec odide iz sobe s kipom v roki. Skoči na voz in kmalu izgine izpred oči Žerávčevima, ki sta zrla na pragu s solznimi očmi za dobrotnikom. Ozdravljena sta bila — dva!

delujoči gosp. dr. Fr. Lampe, profesor in vodja v Marijanišču. — List prinaša pesmi, povesti, opise, živatopise, razne razprave, narodno blago, pregled, kake knjige izidejo, nove slovenske ali v kakem drugem slovanskem jeziku. — Premožnejšim družinam, ki imajo odrasle otroke, posebno dijake, v prvi vrsti priporočamo list „Dom in Svet“ v naročbo o novem letu. Tu se ni bati, da bi dobila mladina v roko kako grdo, umazano berilo, katerega, žal, se vedno več in preveč razširja tudi med Slovenci. — Želeti je listu obilno naročnikov, zakaj cena mu je tako nizka, da bi izdajatelj prišel kmalu na boben, ako se za list ne bo oglasilo prav veliko naročnikov. — Naroča se pod naslovom: Dr. Fr. Lampe, Marijanišče, Ljubljana.

„Drobtinice“

XXIII. letnik, uredil dr. Fr. Lampe, profesor bogoslovja, vodja Marijanišča. — Izdala „Kat. družba za Kranjsko“. — Letošnji letnik „Drobtinice“ bo gotovo razveselil vsacega, kdor ga bo vzel v roke in ga pazljivo prebiral; zakaj drobtinice, ki nam jih urednik tukaj drobi, so vredne zatega denarja in nikomur ne bo žal, ako jih kupi za 1 gld. 30 kr. v „Kat. Bukvarni“ v Ljubljani. Knjiga, obsezajoča 304 strani, je razdeljena na pet delov. V prvem so zaznamovani slavnostni spomini, kako smo Slovenci slavili štiridesetletnico cesarjevega vladanja l. 1888.

— V drugem delu se nam podaja „Duh svetega Frančiška Saleskega.“ Brez skrbi smemo reči, da je ta oddelek najlepši v „Drobtinicah“; kaj takega pišejo in govoré res le svetniki, ki so redko nasejani na svetu. — Tretji del prinaša životopise pokojnikov: prošta Jos. Zupana, župnika Ivana Belca in magistratnega svetovalca ljubljanskega Ljudevita Perone. — V četrtem delu je raznovrstno blago; lepi spomini na dunajski katol. shod, žalostni in veseli dogodki naših dnij, zmote in zmotnjave, pesmi nabožne in druge. — Vse to nam donašajo „Drobtinice“ v gladkem jeziku in v pristnem katoliškem duhu, ki „Drobtinice“ daje neko posebno prijetno vonjavo. — Opomnili bi pri tej priliki, naj bi Slovenci v večjem številu pristopali „Kat. družbi za Kranjsko“ kot udje z letnim doneskom 1 gl. 20 kr., ker potem dobijo „Drobtinice“ brezplačno.

„Rafael.“

Pod tem lepim in vabljivim imenom je spisal naš neumorni nabožni pisatelj, duh. svetovalec gosp. J. Krčon lep molitvenik za našo odraslo mladino, ki

posebno v sedanjih časih potrebuje, kakor nekdanji mladi Tobija angelja Rafaela, svojega vodnika, da ne zgreši pravega pota. — Knjiga je sestavljena jako pregledno, odstavki posamezni so razpravljani jasno in vsa tvarina je res odbrana in posebno primerna odrasli mladini. — Slovenci imamo mnogo molitvenikov, in med njimi so taki, o katerih bi tudi smeli vprašati: Kaj pa je tebe treba bilo? vendar „Rafael“ najde med njimi še svoje mesto prazno in reči smemo, da si boljšega vodnika mladini ni treba želeti, kakor je „Rafael“. Lepšega darila, spomina stariši, gospodinje ne morejo odbrati za svoje odrasle gojence, kakor je „Rafael.“ Prav posebno ga priporočamo šolarjem, ki obiskujejo ali ki dovršijo nedeljsko ponavljajno šolo, naj bi jim bil „Rafael“ zanesljiv, zveden in skušen vodnik na pot — v življenje! — Gosp. pisatelju čestitamo za to novo, koristno molitveno knjigo, prepričan naj bo, da bo trud njegov Bog blagoslavljal, zakaj besede, ki so privrele iz srca, našle bodo tudi pot v srca ljubljene slovenske mladine, kateri naj Oče nebeški hrani jasni obraz in veselo, nedolžno srcé!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Stavljenje kôz novorojencem. Profesor Wolff v Berlinu na Nemškem pravi, da se stavljenje kôz zeló dobro obnese pri novorojenih otrocih. Do sedaj se je splošno mislilo, da se otrokom ne smejo pred prvim letom kože staviti. Omenjeni profesor se je pa prepričal iz mnogostranske skušnje, da novorojenci stavljenje kože bolje prenesó, kot enoletni otroci. Novorojenci ne dobé nič mrzlice, kadar kože zoré in njihovemu zdravju nič ne škoduje. Tudi to je dokazano, da kože, stavljenje novorojencem, ravno tako varujejo kozave bolezni, kakor navadno stavljenje. Ko bi nastala kaka nevarnost zaradi koz, bi se toraj lahko že tudi novorojenčkom s pridom stavile kože.

Drgnenje udov. Prav dober pripomoček celo telo zdravo ohraniti imamo, če svoje ude drgnemo ali manemo. To znali so že stari narodi prav dobro in kopanje, maziljenje in ribanje ali drgnjenje jih je ohranilo zdrave in močne in krepke. Drgne se lahko z dlanjo, s kosom volnenega blaga ali pa s krtačo. In to ne koristi le pri boleznih v mišicah in udih, ampak tudi pri notranjih boleznih. Zlasti se priporoča ribanje kože z raskavo, mokro teračo (brisavko), kar naj se stori zjutraj ali zvečer, predno se gré spat. To okrepuje in jači celo telo. Pri slabotnih otrocih dela tako zdravljenje skoraj čuda, če se cele mesece tako ravna; iz slabotnega otroka naredi zdravega človeka.

Kako loviti dihurje? Ko jame zima pritiskati, prikrade se v kokošja gnjezda le prepogosto požrešni dihur ter skrbni gospodinji marsikatero jajce izmakne; zlasti to rad stori proti veliki noči, ko se vse veseli rudečih piruhov. — Najbolj gotovo se ga iznebiš, če mu nastaviš past ali skopca. Primerno mesto lahko izbereš, ker se dihur skoraj čisto natančno drži tiste poti, po kateri hodi na lov in rop. Ker ima dihur navado, da daleč okoli hodi na lov in se rad skriva v kako luknjo, ako sluti nevarnost, ali če se utruji, se ne povrne vselej zjutraj na navadno mesto. Toda, če ga ne vjameš koj prvo noč, ko si mu nastaviš železno past, nikar ne izgubi potrpežljivosti, ker gotovo ga bodeš vjel katero prihodnjih nočij.

Če hodi dihur v gnjezdo po jajca, nastavi skopca ali ondi, koder prihaja, ali pa naravnost v gnjezdo, iz katerega je že jajca ropal. Past ali skopca pa tako postavi na gnjezdo, da leži ravno v sredi pod pastjo eno jajce za vabo. Seveda se mora v tem slučaju, dokler je skopec nastavljen, paziti, da kokoši ne pridejo blizo. Zunaj na polju so najpripravnejši tisti kraji za lov, kjer se past najlože skriva v jarke, zaraščene z grmičevjem ali pa naj se pokrije z vejevjem. Kjer se dihurju ne more prav lahko na sled priti, kod da prihaja, ondi ga je treba privabiti. Zato se rabijo, razun črev v gosji masti pečene ribje glave in kot vada v pasti tudi jajca,

sveže (frišne) male ptice ali pa méd. Dihur sicer ni posebno zvit ali nezaupen, vendar pa je dobro, železo lisice ali pasti s pižmom ali janeževim oljem pomočiti in pokriti v škednjih s plevami, na polji pa z listjem, travo ali peskom.

Kožušek dihurjev nima posebne vrednosti, ker se ga predolgo drži hudi duh, zaradi katerega je dihur prišel celó v pregovor. Zato ni veliko škode in razločka, če vjamemo dihurja, kadar ga moremo, zlasti še, ker so se prepričali, da dihurjevka ne ropa le tedaj, kadar je lačna, marveč da podavi vso živo mlado perutnino, kolikor je more zasačiti, ob ugodnem času pa jo z vleče svojim mladim v gnjezdo. Da do nastavljenega skopca ne morejo psi in mačke, je dobro past nastaviti v pokritem zaboju (kišti), ki ima tik pri tleh izrezano luknjo, skozi katero more

sicer zlesti dihur ali tudi kuna, ne pa kaka večja žival.

Če hočeš zatreti mah po stenah, strehah, kamnih in lesu, namaži dotične stvari z ravnokar ugašenim apnom. Prvi dež odplavi pokončani mah z vso nesnago vred. Če to ne pomaga, dodaj apnu še nekoliko železnega vitrijola.

Okna za zimo dobro zapreti. Napravi testó iz ržene moke, pepela in vroče vode, odpri okno in zamaži s tem testom okvire (rome) okoli in okoli. Potem okno zapri, ter obriši z mokro cunjó testó, če ga je kaj ven stopilo. Tako se ravna tudi z onimi okni, katere hočemo zaradi zračenja vsaki dan odpreti; ako namreč okno čez dan odpremo, ostane na okvirih še kita dovolj, da se dobro zapira.

Razne vesti.

(Prošnja naročnikom.) „Domoljub“ prosi svoje naročnike, naj blagovoljno vsaki naročnik pridobi „Domoljuba“ saj enega novega naročnika; kolikor več nas bo, toliko pogumnejši bomo in toliko trdnejše bomo stali — vsakdo na svojem mestu.

(Katoliško politično društvo.) Deželna vlada kranjska je potrdila pravila „Katoliškega političnega društva“. O tem za sedanje čase in razmere prepotrebem društvu bomo prihodnjič obširneje spregovorili, društva namen pojasnili in ga vernim Slovincem priporočili.

(Vincencijeva družba.) V Ljubljani ima Vincencijeva družba dve konferenci, ki oskrbujejo mnogo revežev s podporo. Ta družba je obhajala 11. decembra svoj občni obor. Odmev tega zborovanja ni bil posebno vesel: Vedno več revežev in vedno manj dobrotnikov; ako se stvar ne zasučé, bo kmalu kača gospodovala po društveni blagajnici. Sklenilo se je torej naprositi gospode mestne župnike ljubljanske, naj bi vsako leto enkrat izpostavili skrinjice po cerkvah v ta namen. Sploh bi bilo želeli, da bi se svetna gospóda bolj obilno oklepala dobrodelnih naprav v prid ubogim siromakom. Vincencijevi družbi pa želimo prav veliko novih delavnih udov in zato vabimo prijatelje revežev, naj blagovoljno pristopijo v kolo Vincencijevih bratov; dobiček imeli bodo velik, zakaj, kdor ljubi reveže v življenju, njemu se ni bati smrti.

(Okrajna bolniška blagajnica ljubljanska.) V dobi štirih mesecev obolelo je 179 blagajničnih udov, izmej teh 160 moških in 19 ženskih. Umrlo je 7 udov, mej temi 1 ženska. Izplačalo se je bolniščine 979 gld. 12 kr., bolniških oskrbovalnih troškov 193 gld. 20 kr., voznine 15 gld. 48 kr., po-

grebščine 88 gld., zdravniških troškov 607 gld., za zdravila 162 gld. 70 kr., za kopelji 6 gld. 60 kr., za nekatere druge manjše izdatke 18 gld. 76 kr. toraj skupno 2070 gld. 86 kr. — Mi pri tej priliki zopet opomnimo gospodarje, da naj točno naznanjajo svoje delavce, posebno ako jih spremené, da poprejšnje izbrišejo in nove oglasé. Ako namreč tak neoglašen delavec zbolí, zadene gospodarja velika škoda, ker njemu naložé vse stroške za bolezen.

(V čitalnici ljubljanski) je bilo tudi letos dne 15. decembra obdarovanih z novo zimsko obleko 40 dečkov in 40 deklic. Pri tej lepi slavnosti sta bila pričujoča tudi prevzvišeni knezoškof in deželni predsednik. Bog blagoslavljal tudi zanaprej trudoljubivo delovanje blagih gospoj, ki nabirajo darove in oblačijo v mrzli zimi ubožno deco.

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 6 gld. 60 kr., rž 4 gld. 70 kr., ječmen 4 gld. 60 kr., oves 3 gld. 30 kr., koruza 5 gld., proso 5 gld., hajdina 4 gld. 90 kr., krompir 2 gld. 10 kr., vse po hektolitrú; kilo fižole 12 kr., leče 32 kr., graha 22 kr.; jedno jajce 3 kr.

(Pšenice 100 kilo) velja po mestih: Celje 9 gld. 80 kr., Ormož 8 gld. 25 kr., Gradec 8 gld. 35 kr., Ptuj 7 gld., Celovec 8 gld. 28 kr., Dunaj 9 gld. 18 kr., Budapešt 8 gld. 42 kr.

(Lovsko prerokovanje.) Letos so lovci prerokovali, da ne bo hude zime, češ lovska gospóda: zajci, lesice itd. še nimajo zimskih kožuhov. Komaj teden dnij pozneje zapade sneg tako visoko, da je bila voznja na železnicah ustavljena. Ne vem, kako bi se bilo živali godilo, ko bi se bili držali tega prerokovanja; vendar gojzdana gospóda vé, da lovska ni vselej resnična.

(**Kako se otroci nče lagati.**) Znano je, da otroci zelo radi lažejo; zakaj, pojasni ta-le izgled: Desetletna Rozika sedi pri oknu, gleda na cesto ter reče materi: „Mati, poglejte, teta Ivana gre k nam“. Mati nato: „Kaj zopet hoče pri nas? Ves popoldan bo sedela in me mudila pri delu, da ne bom mogla nikamor naprej. Veš Rozika, jaz se zaprem v drugo sobo; ti pa reci teti, da me ni doma.“ Rečeno, storjeno. „Kje pa so mati?“ vpraša teta vstopivša v sobo. „Mame ni doma!“ odgovori Rozika. „Kam so pa šli?“ — „Ne vem.“ — „No“, pravi teta, „daleč ne bodo, ako niso nič povedali; vsedem se med tem tukaj na stol ter jih počakam.“ Zdaj je bilo Rozikine modrosti konec, nič ni vedela, kaj bi odgovorila. Zato stopi v svoji priprostosti rahlo k vratom druge sobe ter vpraša skozi ključavnico: „Mama, kako naj pa zdaj rečem?“ — Teta hitro izgine iz sobe, imela je dovolj, mati pa, mislimo, da še preveč. — Kolikrat se kaj enakega zgodi po družinah in potem naj še kedo vpraša, zakaj da otroci tako radi lažejo. Besede mičejo, vzgledi pa vlečejo.

(**Zlata jabelka hišnim gospodarjem.**) 1. Spoštuj ime, katero nosiš in posel, ki ga opravljaš. Bodi priden in pošten, da si pridobiš spoštovanje pri svojih sosedih. Bodi pravičen, zvest in vesten. — 2. Bodi vzgleden hišni gospodar. Lep vzgled dajaj svojim otrokom in poslom. Kakoršen gospodar, tak je hlapec; kakoršen oče, taki otroci. — 3. Z Bogom začni vsako delo — da bo dober tek imelo. — Z Bogom delo dokončaj — pa boš imel sladek raj. To se pravi: Moli zjutraj pred delom in zvečer po delu. Živi, kakor te uči tvoja vera. Prazno je delo brez blagoslova božjega. Ako je gospodar neveren, družina ne bo dolgo krščanska. — 4. S svojo ženo ravnaj lepo, kakor sam seboj in ne pozabi, da so otroci dar božji. Pazi, da pobožno molijo, da se pridno učijo, da v cerkev hodijo, da se ogibljejo slabih družčin in da ti odrasli pri delu čvrsto pomagajo. — 5. Kar zaslužiš, prinesi domu in obrni za domače potrebe. Reži otrokom kruh in nikar jim zadnjih grizljejev ne trgaj iz ust z zapravljanjem. Po zaslužku naj se ravnajo stroški, ne porabi več, kakor zaslužiš. Kdor plačilo svoje nosi v gostilno, je tat svoje družine. Varuj se dolga in pa — greha. — 6. Delaj in hrani ti in tvoja žena. Ako boš sam varčen, varčna bo tudi žena. Denar zaslužiš težko, a ga lahko zapraviš. Vadi tudi svoje otroke varčnosti; že zgodaj naj skusijo, kako težko se zasluži košček kruha. Otroci, ki se kruha preobjedó, postanejo lenuhi. — 7. Ponedeljek ne sme biti tvoj praznik, nedeljo posvečuj in praznuj v cerkvi in med svojimi. Zračuni, koliko stane nedelja in ponedeljek v gostilni ali pri igri. Zračuni, koliko je to na leto. Daj raje saj nekaj na stran za stara leta, za bolezen, za otroke. —

8. Ogibaj se igre, strastna igra jih izmed 100 gotovo 99 spravi v revščino. — 9. Dolgov ne delati, za celi svet ne! Ne pri prodajalcu blaga, ne pri mesarju, ne pri peku, ne pri nobenem, najmanj pa pri — judu. — 10. Pazi na svoje hčere in sinove, zakaj oni so tvoja sreča in čast, ali pa tvoja nesreča in sramota tudi še po tvoji smrti.

(**Takih vojakov kaj.**) Pred vsemi Sveti je v nekem mestu na Francoskem spovednik med drugimi spovedenci imel tudi nekega vojaka. Prijazno, kakor vsakega, odslovi tudi njega po opravljeni spovedi in med delom popolno nanj pozabi. Začudi se pa, ko pride isti vojak drugi dan popoldne ob petih k njemu ter ga prosi, naj bi ga prišel v cerkev obhajat. Duhovnik mislé, da vojak ni dovolj podučen, mu pravi: „Prijatelj, sedaj popoldne bo težko kaj, ker gotovo po kosilu niste tešč, veste pa gotovo, da človek, ako je zdrav, mora biti popolno tešč, ako hoče pristopiti k obhajilu.“ — „Od štirih zjutraj smo imeli danes vaje, odgovori vojak, in sedaj popoldne smo še-le prišli domu; težko mi je bilo, a vendar sem se premagal, da nisem ves dan pokusil ne vode ne kruha, ne kake druge reči, ker cel dan sem se spominjal vaših besed: jutri le prejmi sv. obhajilo.“ — Ginen duhovnik podal je vrlemu vojaku sv. obhajilo. Veliko takih in enakih Bogu zvestih vojakov in domovini se ni bati sovražnikov!

Vabilo na naročevanje

leposlovnega in znanstvenega lista

„DOM in SVET“-a.

Vsestransko se je izrekla sodba, da je list od začetka do sedaj dobro napredoval. Napredovati hoče i nadalje. Prvič po obsegu: leta 1890 bode izhajal vsak mesec na dveh polah sedanje velikosti, dočim mu ostane cena ista: 2 gl. na leto, 1 gl. za pol-leta. Tako je „Dom in Svet“ najcenejši leposlovni list v primeri s sedanjimi in prejšnjimi slovenskimi listi. — Drugič po vsebini: prinašal bode pesmi, povesti, opise, životo-pise (posebno Slovencev, n. pr. rajnega Jos. Ogrinca), razprave (modroslovne, prirodopisne, zgodovinske, jesikoslovne in estetične), zbiral bode in v malih šopkih podajal znamenite znanstvene in umetnostne pridobitve, priobčeval bode narodno blago, posebno pa bode podajal natančen kritični pregled slovenskega in hrvaškega slovstva, pa tudi češkega in drugih slovanskih in neslovanskih slovstev. List se je dosedaj trudil, da je čitateljem natančno poročal o slovstvu; tako bode deloval še dalje in ob koncu leta podal abecedno kazalo slovstvene tvarine,

da bode v listu nekaka nepretrgana zgodovina jugoslovanskega slovstva. Podajal bode list tudi praktičen, a lahko pisan pouk v leposlovju. — Tretjič po **zunanjih obliki**: tiskarna bode s novimi črkami in s lepo uredbo dajala listu prijazno lice.

Precej rokopisov ima urednik v rokah, in obljubili so mu pisatelji svojo pomoč — poleg starih tudi novi. Dosedaj je list izpolnjeval, kar je obetal. **Namen listu je**: delati za ideje **resnice**, **lepote** in **krščanske npravnosti**. Npravno slabega blaga ne morem ponujati čitateljem: čemu bi mi za to še plačevali, saj je hudobije še zastoj preveč!

Vabim torej in prosim **pisatelje** slovenske, naj pomagajo izvrševati namen listov. Vse **rodoljube** pa, — ki želé po tej poti napredovati v spoznavanju **resnice**, **lepote** in **kreposti**, ki želé **poštene zabave**, — vabim **vljudno** na naročevanje. Le ako bode **podpiralo** list mnogo naročnikov, mogoče bode **izdajatelj** s **nizko naročnino** ogniti se **gmotni škodi**. Stariši — za svoje družine, dijaki, knjižnice, zavodi: naročite si list, ki je rad skromen in pohleven, da bi le mnogo koristil! Bog in prosveta! Naprej zastava Slave!

V LJUBLJANI, dné 10. decembra 1889.

Dr. Fr. Lampe,

urednik in izdajatelj „Dom in Svet“-a.

Vabilo na naročbo.

Ob bližajočem se koncu leta vabimo vse dosedanje naročnike, da nemudoma ponové svojo naročbo, da se odveč nam ne nakopiči delo ob novem letu. V kratki dóbi svojega ishajanja postal je „DOMOLJUB“ ljubljene slovenskega ljudstva. Tudi neimoviti more si ga omisliti radi tako nizke cene, pa tudi ume ga vsak zaradi poljudnosti njegove. V lepem številu razpošilja se že „DOMOLJUB“ med Slovence, a želeli je, da se s tem letom število njegovih naročnikov še podvoji ali potroji. Kakor smo se trudili vstrezati svojim naročnikom do zdaj, tako obetamo to tudi v prihodnje. Plačniki „SLOVENCA“ dobivajo „DOMOLJUBA“ kakor do sedaj zastoj, a sam „DOMOLJUB“ stane na leto 80 kr. in za pol leta 40 kr. V krajih, kjer se jih več naroči, najbolj kaže, da eden pobere za vse naročnino ter jo skupno pošlje po nakaznici. Pri novih naročnikih naj se vselej pristavi: **nov**, da se nam delo prikrajša. Želeli je tudi, da bi se pod enim naslovom po več listov naročevalo. Posebno se priporoča „DOMOLJUB“ p. n. gosp. duhovnikom, županom in učiteljem, da nevéče v tem oziru blagovoljno podpirajo s svojimi nasveti. Naročnina naj se pošilja: Opravništvu „DOMOLJUBA“, v Ljubljani. — Prosimo pa

posebno **uljudno**, da se nam **vpisavajo naročniki določno in razločno**. Vpiše naj se **krstno ime** in **pridevek ter kraj**, pa **povsod naj se pristavi pošta** in če je ta bolj mala vselej **doda naj se ime večje pošte**, s katero je zveza, da se nam **prihrani nepotrebno delo med letom**, ko se bodo **uvrstili in razvrstili naslovi po poštah in krajih**. Pri novih naročnikih pridene naj se **nov**, da se **izognemo nadležnega iskanja med starimi in se kaj ne pregleda**.

Opravništvo „DOMOLJUBA“.

„SLOVENEČ“,

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred veljá za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računí 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske dežele pa veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 .

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi šele z dnevom naročbe.

„DOMOLJUB“

sam brez „Slovenca“ stoji do konca l. 1889. s poštnino vred, ali v Ljubljani na dom pošiljan le osemdeset novčičev.

Naročnino na to prilogo prejema „Slovenčev“ opravništvo in pa „Katol. Bukvarna“.

Vredništvo in opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Tržne cene v Ljubljani

dné 18. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	66	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež, „	5	—	Surovo maslo, „	—	90
Ječmen, „	4	55	Jajce, jedno „	—	3
Oves, „	3	—	Mleko, liter	—	8
Ajda, „	5	16	Goveje meso, kgr.	—	56
Proso, „	4	68	Telečje „	—	52
Koruza, „	4	35	Svinjsko „	—	50
Krompir, „	3	30	Koštrunovo „	—	33
Leča, „	12	—	Pišanec	—	35
Grah, „	10	—	Golob	2	32
Fizol, „	0	—	Seno, 100 kgr.	2	50
Maslo, kgr.	1	—	Slama, „	7	15
Mast, „	70	—	Drva trda, 4 □ mtr.	4	25
Špeh svež, „	50	—	„ mehka, „	—	—

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne
2. januarija.

Bolezni želodca

in spodnjih telesnih delov, jeter in vranice, zlata žila, zaprtje vodenica in kronična driska zdravi se najvspešneje s PICCOLIJEVO „ESENCO ZA ZELODEC“, koja je tudi izvrstno sredstvo proti glistam. Pošilja jo izdelovatelj lekarnar GABRIEL PICCOLI v Ljubljani (na Dunajski cesti) proti poštnemu povzetju.

Dobiva se pa razven pri izdelovatelju lekarju PICCOLI-ju „pri Angelu“ v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju Rizzioli-ju v Rudolfovem in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Korotiškem, Štajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (11)

Varstvena znamka.

Loterijske srečke.

Trst	14. decembra:	75,	19,	36,	82,	47.
Linc	14. decembra:	79,	78,	64,	15,	63.
Gradec	7. decembra:	21,	12,	4,	20,	66.
Dunaj	7. decembra:	52,	59,	25,	11,	4.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiš št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so **oljnate barve v ploščevinastih pušicah** (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije narižane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (19)

Cenike na zahtevanje.

Naznanilo.

Usojamo se slavnemu občinstvu naznaniti, da smo za *Kranjsko, Spodnje-Štajarsko in Primorsko* ustanovili

glavni zastop v Ljubljani
s pravico sklepanja zavarovalnih pogodb zoper
škodo po požaru in toči
ter smo imenovali svojim **glavnim zastopnikom** gospoda

Josip-a Prosenca.

Pisarna glavnega zastopa je **v nunskem poslopji na Kongresnem trgu št. 17 v Ljubljani,**
kjer se **vsprejemajo zavarovalne pogodbe** in dajejo rado-
voljno vsakoršna pojasnila gledé zavarovanja.

Odličnim spoštovanjem

Centralno ravnateljstvo

„UNIO CATHOLICA“

vzajemni zavod za zavarovanje proti škodi
NA DUNAJI. (1)

se priporoča preč. duhovščini, dru-
štvom, trgovcem, občinskim uradom
in slav. občinstvu za vsakovrstna v
tiskarsko stroko spadajoča naročila.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

pri „Mariji Pomagaj“
Grečelna

Mestni trg št. 11,

priloga prečast. gospodom du-
poskušena in po najboljših pred-

hovnikom in p. n. občinstvu svoja
pisih pripravljena zdravila, kot:

Angleški čudoviti balzam, 1 stekl. 10 kr., duc.
1 gold., 5 duc. 4 gold.

Aromatični tobačni prašek, glavo krepčajoče
sredstvo. 1 stekl. 20 kr., duc. 2 gold.

Bastlerjeve kapljice zoper kolero, občno znano
brnilo proti kolero, kolerinu in koliki. Stekl. 35 kr.

Cvet zoper gušo in napeti vrat. Stekl. 20 kr.,
duc. 2 gold.

Cvet zoper luskinne, najboljšo sredstvo za odstra-
njenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat vzrok plešam.
Cena z navodilom rabe 80 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem za odpravo
vsakovrstnih bolečin, bodisi akutnih ali kroničnih. Cena
steklenici 50 kr. duc. 5 gold.

Dorševo ribje olje najboljšo bažo, katero jedino
zapisujejo zdravniki proti kašlju, škrofeljnom itd. Mala
stekl. 50 kr., velika 80 kr.

Elizabetna ustna voda, Stekl. 50 kr.

Franceva zdravilna esenca, proti boleznim v že-
lodeci in na jetrih, mrzlici itd. Stekl. 10 kr., duc. 1 gold.,
5 duc. 4 gold.

Francosko žganje s soljo ali brez soli v steklenicah
po 20, 50 kr. in 1 gold.

Grenko, tudi želodec krepčujoče vino, iz naj-
zdravilnejših gorenjskih rastlin. Steklenica, ki drži pol
litra, z navodilom rabe 80 kr.

Horstova voda za oči proti unetim očem, njih
kataralnim afekcijam. Cena stekl. 50 kr., duc. 3 gl.

Kapljice za bledico, dobro sredstvo proti pomanj-
kanju krvi. Stekl. 40 kr.

Kapljice za krč, neprekosljive, 36 kr., duc. 3 gl.

Kapljice zoper mrzlico. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Kineška pomada pospešuje rast las. Lonček 50 kr.

Kri čistilne kroglice proti vsem boleznim, ki od
želodeca prihajajo. Cena škatljici 21 kr., zavitek s 6 škatl. in
navodom rabe 1 gl. 5 kr., 6 zavitek 5 gl. 25 kr.

Kri čistilni čaj Küllerjev. Majhen zavitek 75 kr.,
velik 1 gold. 30 kr. z navodom rabe vred.

Kroglice za bledico dr. Blauda (pocukrane)
proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanja). Škat-
ljica valja 60 kr.

Kroglice za trakulje, gotovo sredstvo proti trak-
kulji. Cena z navodom 2 gold.

Malaga-vino najboljšo vrsto za prebolele. Stekl.
1/4 litra 60 kr., 1/2 litra 1 gl. 20 kr., liter 2 gl. 20 kr.

Marijino-čeljske kapljice, slavno znano in zelo
priljubljeno zdravilo proti boleznim želodeca. Steklenica
20 kr., duc. 2 gold., 5 duc. 7 gold. 50 kr.

Maža za gušo, lonček 35 kr.

Maža za kile, za vsakovrstne tudi zastarane 1 gl.

Obliz zoper kurja očesa, Luzerjev 60 kr., ravno
tak od mene le 40 kr.

Pagliano-sirup, pravi iz Florencije, varuj se nič-
vrednih ponaredb, cena 1 gold.

Homeopatična lekarna.

Deželna lekarna pri „Mariji Pomagaj“ je, kakor znano, najprva in najstarejša homeopatična lekarna na
Kranjskem. Napravljajo se te zdravila iz posebne dobrote in čistote ter najtočnejše. Isto tako se dobé vsa zdravila
po receptih napravljena, vedno sveža in najboljše vrste. Po pošti se vsak dan dvakrat razpošilja.
Cenik pošljem, ako se naroči, gratis in franco, v katerem je še veliko več in bolj natančno popisanih zdravil.

Prosim vljudno, me p. n. občinstvu priporočati.

Z velespoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.

Prašek za šeurke. Škatljica 30 kr.
Rudeči dunajski sok zoper kašelj. Stekl. 40 kr.
Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo.
Lonček 40 kr.

Salicilno kislina ustna voda. Stekl. 50 kr.
Salicilno kislina zobni prašek. Škatljica 30 kr.

Sirup iz planinskih zelišč proti kašlju, hripa-
vosti, pljučnim boleznim itd. napravljen iz pravih pla-
ninskih zelišč. Stekl. 50 kr., duc. 5 gl.

Strup za podgane, najmočnejše sredstvo. 20 kr.
Strup za stenice. Steklenica 40 kr.

Tinktura za rast las. Steklenica 60 kr.
Tinktura za kurja očesa, bradavice in trdo kožo.

Stekl. 40 kr., 1/2 duc. 2 gold.

Univerzalni jedilni prašek, izvrstno sredstvo
proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju
slasti do jedij in zabasanju sploh jako priljubljen. Škat-
ljica z navodom rabe 50 kr.

Univerzalni zdravilni obliz (flajster) zoper vsako-
vrstne rane, vnetje oteklino itd. Škatljica 30 kr.

Ustna voda dr. Duffosa iz ameriških rastlin, ohr-
njuje zobe in ozdravi vsakovrstne zobne bolečine. 60 kr.

Voda za čiščenje obraza, pege, ogroze, grinte in
druge nečistosti kože. Stekl. 80 kr.

Zobne kapljice. Stekl. 10 kr., duc. 90 kr.

Zobni prašek po dr. Heiderji z dodatkom sali-
cilno-kislega natrona je jako priljubljen. Škatljica 30 kr.

Železnato kineško vino pokrepča želodec. Cena
butelji 1 gold. 20 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter najboljšo vrsto, za
krepčanje slabih otrok, katerim manjka krvi. Stekl. 60 kr.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Napravljene
so iz zelišč gorenjskih, zlasti okrog Brezij pri Mariji
Pomagaj nabranih, katere imajo lastnost vsakovrstne žel-
odčne bolezni ozdraviti. Stekl. 30 kr., duc. 3 gold.

Medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna
olja, parfumi, itd. vedno v zalogi.

Živinska zdravila.

Homeopatične kaplice za prašice zoper vse pra-
šičje bolezni. Stekl. 30 kr.

Prašek za prašice po poskušnjah potrjen proti pere-
čemu ognju, vraničnemu in pljučnemu prisadu, pomanj-
kanju slasti do jedij, driski, kataru, itd. Zavitek 30 kr.

Konjski cvet za utiranje udov, trzanje, oteklino,
spahnenje šipe na kolenu. Stekl. 1 gl. Liter 2 gold.

Poskušeni konjski prašek. Zoper vsakovrstne
konjske bolezni. Ako se konju vedno po malo daje tega
praška, obvaruje se ga šestokrat nalezljivim boleznim.
Zavitek 50 kr.

Poskušeni mlečni in goveji prašek. Ta prašek
je skušeno čistilo krvi ter izganja vse bolezenske snovi
iz života. Zavitek 50 kr.

Pasje kroglice proti pasjim boleznim. Škat. 50 kr.